

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **Mgr. J. B.**, *zastúpenej JUDr. M. C.*, proti žalovanému: **M. N.**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SP 9196/2006-004-Ing.Ki zo dňa 9. júna 2006, o návrhu spoločnosti T. S. SR, a.s., B., *zastúpenej spoločnosťou S.S., s.r.o., so sídlom v B.*, na pristúpenie ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného na odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 29 S 39/2006 – 100 zo dňa 8. novembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 29 S 39/2006-100 zo dňa 8. novembra 2007 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobou zo dňa 20. októbra 2006 sa žalobkyňa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. SP 9196/2006-004-Ing.Ki zo dňa 9. júna 2006 (stavebné povolenie vydané pre T.S., a.s.). Týmto rozhodnutím žalovaný ako príslušný stavebný úrad povolil stavbu (zmenu dokončenej stavby) „TESCO – nákupné centrum Nitra“ – západný cíp rondelovej križovatky medzi Bratislavskou cestou a Štúrovou ulicou v Nitre v presne určenom rozsahu a stanovených podmienkach. Stavba bola povolená na parc. č. X a X, ku ktorým má stavebník vlastnícke právo podľa LV č. X. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný nekonal s ňou ako účastníčkou stavebného konania, napriek tomu, že k predmetným pozemkom pôvodne zapísaným v pozemnoknižnej vložke č. X v katastrálnom území N. ako parcela č. X a X v podiele 1/8 si uplatnila reštitučný nárok a to na Obvodnom pozemkovom úrade v Nitre. Uplatnený reštitučný nárok možno považovať za iné právo k pozemkom podľa § 59 ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov

Odvolateľ doručil krajskému súdu podanie zo dňa 25. októbra 2007, v zmysle ktorého oznamuje vstup do predmetného konania ako vedľajší účastník z dôvodu, že má právny záujem na výsledku konania, pretože rozhodnutím súdu vo veci môže byť ovplyvnené jeho právne postavenie ako stavebníka a účastníka stavebného konania.

Napadnutým uznesením krajský súd dospel k záveru, že podaniu (ktoré hodnotil ako návrh na vstup do konania) nie je možné vyhovieť a pristúpenie T.S., a.s., do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nepripustil. Svoje rozhodnutie v podstate

odôvodnil tým, že predmetom súdneho konania v danom prípade je konanie o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, pričom vedľajšie účastníctvo je možné len v sporovom konaní a jeho účelom je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov konania. Jeho predpokladom je vstup do konania z vlastnej iniciatívy alebo na výzvu niektorého z účastníkov konania. V predmetnom konaní okruh účastníkov konania je určený výlučne v ustanovení § 250 ods. 1 O.s.p. Vedľajšie účastníctvo v takomto konaní nie je možné, čo vyplýva zo samotnej povahy konania, v ktorom sa preskúmava výlučne zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu. Tu neprichádza do úvahy pripustenie vedľajšieho účastníka do konania ako v klasickom sporovom konaní.

Včas podaným odvolaním (podané 30.11.2007) uznesenie napadol T.S. SR, a.s.. Nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu, že by nemal možnosť v súlade s § 93 O.s.p. v konaní vystupovať na strane žalovaného ako vedľajší účastník, a má za to, že preukázal, že má právny záujem na výsledku tohto konania ako stavebník a účastník stavebného konania pred správnym orgánom. Navrhol odvolaciemu súdu preto napadnuté uznesenie zmeniť a pripustiť jeho účasť v konaní ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného alebo napadnuté uznesenie zrušiť.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení na odvolanie uviedla, že je toho názoru, že odvolateľ nemá byť vedľajším účastníkom na strane žalovaného v predmetnom konaní, pretože aplikácia ustanovenia § 93 O.s.p. v prospech postavenia v konaní pre odvolateľa je nedôvodná.

Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je podané dôvodne.

Odvolací súd v prvom rade skúmal, či v súlade so zákonom je prípustné odvolanie proti napadnutému uzneseniu, a dospel k záveru, že odvolanie prípustné je.

Nepochybne napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím v merite prejednávanej veci, ale nie je ani rozhodnutie, ktorým by súd upravoval vedenie konania alebo pribral do konania ďalšieho účastníka podľa § 94 ods. 2 O.s.p. V zásade môže účastník konania napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje (pozri § 201 O.s.p.). V ustanovení § 202 ods. 2, 3, 4 O.s.p. sú taxatívne uvedené prípady, v ktorých nie je prípustné odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu. Pod takýto prípad napadnuté uznesenie podradiť nie je možné.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 1, 2, 3 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či to manželstvo je alebo nie je. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu

niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. **O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh.** V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka konania, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z uvedeného vyplýva, že ku vstupu tretej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka môže dôjsť buď z vlastnej iniciatívy (ako to je v predmetnej veci) alebo na výzvu niektorého účastníka urobeného prostredníctvom súdu. **O prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní však súd sa zaoberá až po tom, čo ten, ku ktorému sa účastník pridružil alebo jeho odporca namietne neprípustnosť takéhoto vstupu.** Zákon neobsahuje ustanovenie, do kedy je potrebné nesúhlas so vstupom prejavíť, preto je možné nesúhlas prejavíť až do skončenia konania. O návrhu na nepripustenie vedľajšieho účastníka rozhoduje súd uznesením. **Odvolanie proti takému uzneseniu je prípustné.** Ak bolo návrhu na nepripustenie vyhovené, môže proti uzneseniu podať odvolanie vedľajší účastník, ak takému návrhu vyhovené nebolo, odvolanie môže podať účastník, ktorý námietky proti vstupu podal (pozri aj OSŘ Komentár I. díl PANORAMA PRAHA 1985, 421 a 422).

Súdna prax v správnom súdnictve pripúšťa uplatnenie inštitútu vedľajšieho účastníka. Primeraná aplikácia § 93 O.s.p. je však problematická, pretože vedľajšie účastníctvo predpokladá spor (súkromnoprávny) a právny záujem na výsledku tohto sporu. Vhodnejšie by bolo upraviť vedľajšie účastníctvo v správnom súdnictve priamo v piatej časti O.s.p. Základným predpokladom by malo byť, aby vedľajší účastník bol takým účastníkom už v konaní, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie (pozri Nesrovnal, V. – Mazák, J., Komentár k O.s.p. k § 246 c a § 246d z 01.10.2004).

Súd prvého stupňa vydal rozhodnutie o neprípustnosti odvolateľa v konaní bez toho, aby niektorý z účastníkov konania namietal neprípustnosť vstupu do konania. Vydal napadnuté uznesenie bez toho, aby skúmal prípadné námietky účastníka konania, či je tu podľa podmienok hmotného práva opravdivý právny záujem na výsledku konania vo veci samej. Nevylučuje sa pritom, aby takéto skúmanie bolo vykonané aj na prípadnom pojednávaní, na ktorom sa môžu vykonať aj dôkazy o sporných skutočnostiach. Pri splnení zákonnej podmienky pre pripustenie vedľajšieho účastníka do konania, ktorou je jeho právny záujem na výsledku konania, rozhodne súd o pripustení vedľajšieho účastníctva aj proti vôli účastníka, vedľa ktorého sa má vedľajší účastník konania zúčastniť (pozri Uznesenie NS SR sp. zn. 3 Obo 21/98).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že nie sú tu podmienky, za ktorých by napadnuté uznesenie mohol potvrdiť (§ 219 O.s.p.) alebo zmeniť (§ 220 O.s.p.). Súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie bez návrhu na vydanie takéhoto rozhodnutia, bez toho, aby niekto namietal z účastníkov konania oznámenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného. Preto bolo potrebné v súlade s § 221 ods. 1 písm. h) a i) O.s.p. napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu podľa § 221 ods. 3 O.s.p. vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje ďalej na to, že čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každému priznáva právo domáhať sa ustanoveným postupom svojich práv na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky a odsek 2 tohto ustanovenia zaručuje tomu, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Čl. 46 ods. 1 ústavy požaduje, aby sa každý mohol domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Ústavný súd vychádzal z jeho výkladu, podľa ktorého súčasťou obsahu práva podľa čl. 46 ods. 1 je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Z toho vyplýva, že každý má ústavné právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, lebo inak v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy. Zákom možno stanoviť okruh účastníkov konania a postup domáhania sa práv, ale nemožno ním daný subjekt vylúčiť z konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, lebo to by znamenalo popretie podstaty a zmyslu (čl. 13 ods. 4 ústavy) práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak je obsahom práva podľa čl. 46 ods. 1 možnosť svojím prejavom vôle konanie súdu alebo iného zákonom určeného orgánu o právach, tak je o to viac jeho obsahom možnosť byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o právach bez toho, aby toto konanie inicioval subjekt práv, o ktorých sa koná. V Slovenskej republike sa zásada, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, odvoditeľná vo vzťahu k súdnemu konaniu z niektorých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (Philis c. Grécko, z 27. augusta 1991, séria A č. 209, Les Saints Monastères c. Grécko, z 1. septembra 1997, séria A č. 301-A) sa vzťahuje aj na správne konanie, a teda i na všetky typy stavebného konania vrátane kolaudačného konania (pozri Nález ÚS SR 3/2002).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 28. februára 2008

JUDr. Eva Babiaková CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová